

Náučný chodník Gemerská Poloma

Kraj:	Košický
Okresy:	Rožňava
Geomorfologické jednotky:	Revúcka vrchovina a Volovské vrchy
Geologická jednotka:	gemerské pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Gemerská Poloma, obecný úrad
Východisko:	Gemerská Poloma, obecný úrad
Trasa:	Gemerská Poloma - dolinou Súlovského potoka - pomník Slovenského národného povstania Kurtáková
Dĺžka, prevýšenie:	3,8 km, prevýšenie 65 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	5 + zastavenie pri prameni
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: historické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: ?

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obecný úrad Gemerská Poloma, Nám. SNP 211, 049 22 Gemerská Poloma; OZ Flamengo plus, Jarková 318, 049 22 Gemerská Poloma

Poznámka: Náučný chodník nie je v teréne značený. Vedie po štátnej ceste č. 533.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je využiteľný pre terénne vyučovanie v obmedzenej miere. Vedie po štátnej ceste a preto je nutná zvýšená opatrnosť.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Gemerská Poloma. Obec na severovýchodnom okraji Revúckej vrchoviny pod Volovskými vrchmi pri ústí Súľovského potoka do Slanej na odbočke štátnej cesty č. 533 vedúcej cez sedlo Súľová do Spišskej Novej Vsi z hlavnej cesty spájajúcej Rožňavu cez Dobšínú s Popradom či Breznom. Sedlo Súľová (910 m n. m.) na hlavnom chrbáte Volovských vrchov je jedným z mála cestných priechodov medzi Horným Gemerom a Spišom, ktoré je zjazdne aj v zimnom období. Obec vznikla spojením dvoch samostatných obcí Malá Poloma a Veľká Poloma, na ktoré sa koncom 14. storočia rozdelila pôvodná Poloma. Obidve obce patrili plešiveckým Bebekovcom, od konca 16. storočia patrili panstvu Krásna Hôrka. Obyvateľstvo sa živilo pálením dreveného uhlia, zhotovovaním šindľov, obchodovaním, pastierstvom, drevorubačstvom a povozníctvom, keďže tadiaľto viedla historická cesta spájajúca poľské solné bane s Uhorskom a Európou. V roku 1557 obec obsadili Turci, ktorí sem vpadli cez kopec Turecká. V evanjelickej fare sa narodil Peter Kellner-Hostinský (1823 - 1873), slovenský spisovateľ, novinár, historik, filozof a redaktor Slovenských národných novín. Pamiatkami sú: zvonica, oba kostoly (katolícky i evanjelický a. v. aj s farou), prístenný hostinec a pomník Slovenského národného povstania. Koncom 20. storočia bolo v závere Dlhej doliny severne od obce objavené významné ložisko mastenca (viac v samostatnom hesle).

Bývalý prístenný hostinec s voziarňou nad Gemerskou Polomou. Chátrajúci objekt v doline Súľovského potoka pri ceste z Gemerskej Polomy smerom do sedla Súľová asi 1,6 km severne od centra obce. Pochádza pravdepodobne z druhej polovice 18. storočia z obdobia furmaniek pre zásobovanie Spiša plodinami z Dolnej zeme a vozenie soli z Poľska do Uhorska. V zájazdnych hostincoch furmani a kone oddychovali, prespávali, dostávali stravu a opateru. Objekt bol i sídlom lesnej správy Andrassyovcov.

Pomník Slovenského národného povstania Kurtáková. Pomník severne od obce Gemerská Poloma pri štátnej ceste č. 533 asi 3,5 km smerom do sedla Súľová z roku 1960 od akad. sochára Vojtecha Löfflera. Je venovaný tragicky zahynulým vojakom 2 čsl. paradasantnej brigády pri leteckej havárii v noci 16. 10. 1944 počas ich prepravy na pomoc Povstaniu. Nedávno bol pomník doplnený betónovými pásmi s osemnástimi pamätnými tabuľami s menami zosnulých vojakov.

Mastencové ložisko Gemerská Poloma-Dlhá dolina. Jedinečné ložisko významného minerálu vysokej kvality v šošovkovitom telese magnezitu vo Volovských vrchoch asi 8 km vzdušnou čiarou na sever od obce Gemerská Poloma v oblasti hlavného chrbta medzi Volovcom a Čertovou hoľou, resp. zdrojnic Dlhého potoka a Henclovej. Bolo objavené v roku 1988 v horninách staršieho paleozoika medzi súvrstvím laminovaných fylitov a podložných granitov v hĺbke niekoľko 100 m. Svojou veľkosťou

sa vyrovná najväčším svetovým mastencovým ložiskám. Ťažba sa začala pripravovať v roku 2000 v doline Bindíkovského potoka, ľavého prítoku Súľovského potoka, a prebieha štôľňou Elisabeth. V čase plnej exploatacie by sa mohlo toto ložisko stať najvýznamnejším v Európe. V prevažne magnezitovom telese mastenec v sprevádzajú okrem magnezitu aj dolomitický magnezit, žilný kremeň, chloritické bridlice a grafit. Využitie mastenca je veľmi široké - používa sa ako plnidlo v gumárenskom, keramickom, papierenskom, chemickom, farmaceutickom a kozmetickom priemysle.

Názvy informačných panelov

1. Obec Gemerská Poloma
2. Katolícky kostol svätého Jozefa
3. Evanjelický kostol a evanjelická fara
4. Huta - prístavný zájazdový hostinec
5. Pomník Slovenského národného povstania

